

لبنیات سنتی، بدون تاریخ؛ بدون پاسخ

بازار محصولات لبنی سنتی در مشهد بدون اتحادیه و بدون نظارت فعالیت دارد

مرتضی محمدپور

این روزها به هر سوپرمارکت در سطح شهر مشهد مراجعه کنید، بدون شک می‌توانید ماست، سرشیر، کره، پنیر یا محصولات لبنی دیگری را پیدا کنید که به شیوه سنتی و به احتمال زیاد در کارگاه‌های بدون مجوز تولید شده‌اند. در واقع در یک گوشه شهر یا حتی در مناطق حاشیه‌ای، بسیاری کارگاه‌هایی که دور از چشم قانون، شیر خام را از منابع نامعلوم در مقیاس بزرگی می‌خرند و بدون اینکه هزینه آزمایشگاه بدهند یا حتی نمونه‌برداری از خط تولیدشان انجام شود، در انتها یک محصول به ظاهر خوراکی اما غیربهداشتی و حتی تاریخ مصرف گذشته را به بازار عرضه می‌کنند. در ادامه این بازی خطرناک با جان مردم نیز فروشگاه‌های عرضه این محصولات قرار دارند که فعالیت آن‌ها در بسیاری از موارد، چاشنی تخلفات صنفی و تعزیراتی را به این معجون بی‌قانونی می‌افزاید. اگر مشکلی هم ایجاد شود هیچ اتحادیه‌ای در کار نیست. در حقیقت فروشندگان لبنیات سنتی سه سال پیش زیرمجموعه اتحادیه خواروبارفروشان بودند. اما حالا هیچ کس آن‌ها را گردن نمی‌گیرد. بررسی‌ها نشان می‌دهد که حجم تولید لبنیاتی‌های سنتی در یک دهه گذشته حدود هشت برابر شده است.

رقابت ماست‌بندی‌ها با صنایع رسمی

در دناک است که در خراسان رضوی به عنوان قطب بزرگ تولید لبنیات کشور، هنوز هم ناسامانی‌ها و تخلفاتی در این جد گسترده در حوزه لبنیات وجود داشته باشد. چرا این را می‌گوییم؟ چون بنا بر گزارش رسمی دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، بیش از هفتاد کارخانه محصولات لبنی در خراسان رضوی مشغول به کار هستند که ثمره تولید آن‌ها فقط در یک نمونه، ۹۰ درصد پنیر پیتزای کشور را تأمین می‌کند. آن هم در شرایطی که برای تولید این محصول، کمتر از ۳۰ درصد از شیر خام استان مصرف می‌شود. با همه این تفاسیر، حقیقت صنعت لبنیات در استان، امروزه این است که کارگاه‌های تولید لبنیات سنتی با تخلفات گسترده و فعالیت خارج از ضوابط خود، از یک سو کار و کاسبی تولیدکنندگان رسمی و دارای مجوز و از سوی دیگر سلامت مردم را به خطر انداخته‌اند.

مهدی هدایت نیا، دبیر اتحادیه تولیدکنندگان

و صادرکنندگان صنایع لبنی خراسان رضوی، در گفت‌وگو با شهرآرا به بیان گوشه‌هایی از این تخلفات پرداخت و تصریح کرد: یکی از مشکلات اصلی برای تولیدکنندگان دارای پروانه، تناقض در رفتار نهادهای نظارتی است. مثلاً ببینید دامداران استان در سال گذشته بیش از یک میلیون و ۱۶۲ هزار تن شیر خام تولید کرده‌اند که خیلی خوب است. کارخانه‌هایمان هم بیش از دوونیم میلیون تن ظرفیت تولید دارند اما در عمل وقتی کارخانه‌ها در فروش هر محصول خود به طور متوسط ۵ تا ۶ درصد ضرردهی داشته باشند، بدیهی است تولید کاهش پیدا کند و آن وقت است که عرصه برای فعالیت کارگاه‌های زیرپله‌ای باز خواهد شد. به گفته‌وی تخطی گسترده واحدهای فروش لبنیات سنتی از قانون ممنوعیت عرضه شیر خام، یک نمونه آشکار از تخلفات گسترده در این صنف است که در سایه نظارت ناقص، زمینه اجرای قانون و امکان صیانت از سلامت مردم را از بین برده است. هدایت نیا افزود: ما امروزه در عمل مشاهده می‌کنیم که سازمان دام پزشکی، یک ضابطه بهداشتی خاص در یک حوزه صادر می‌کند و درحالی که واحدهای صنعتی مکلف به اجرای آن هستند، کارگاه‌های زیرپله‌ای به سادگی از آن سر باز می‌زنند. حتی نه فقط کارگاه‌ها بلکه فروشگاه‌ها نیز به صورت آشکار از اجرای قانون استنکاف دارند. همین می‌شود که امروزه ۶۰ درصد از واحدهای دارای پروانه بهره‌برداری

استان تعطیل باشند اما وقتی بررسی کنید می‌بینید تعداد و حجم تولید لبنیاتی‌های سنتی در یک دهه گذشته حدود هشت برابر شده است.

فعالیت بدون اتحادیه رسمی

به موازات تبعات اقتصادی مخربی که فعالیت ماست‌بندی‌های بدون مجوز بر صنعت و اقتصاد استان دارد، حقیقت تلخ دیگر درباره این واحدها آن است که محصولاتشان بر سلامت مردم نیز تأثیرگذار است. علی فتایی، معاون نظارت بر بهداشت عمومی و مواد غذایی اداره کل دام پزشکی خراسان، در این باره آماری وجود ندارد زیرا آگاهی دقیقی از این حجم فعالیت در دست نیست اما انعکاس این حضور پرتعداد و فعالیت گسترده در محصولات بدون مجوزی است که در بازارها وجود دارد.

وی در پاسخ به دلایل نظارت ناقص بر این واحدها گفت: مشکل اول در این باره، این است که اتحادیه به قوی در این حوزه در کار نیست. هر جای دیگر که پروید، چه هتل، چه رستوران و چه مراکز خدماتی، بالاخره شما می‌توانید یک اتحادیه را پیدا کنید که پاسخگو باشد اما در برابر عرضه لبنیات سنتی، این‌ها زیرمجموعه اتحادیه خواروبار تعریف می‌شوند

کنونی نوسان می‌کنند، زیرا بسیاری از ریسک‌های سیستماتیک برطرف شده است.

او با تأکید بر اینکه قیمت طلا و سکه تا پایان سال رو به رشد خواهد بود، بیان کرد: از اوایل دی‌ماه احتمالاً شاهد یک روند رو به رشد در قیمت طلا و سکه هستیم که تا پایان سال ادامه خواهد داشت. وی با اشاره به روند قیمت طلای جهانی، مسیر این فلز گرانبه‌را در بازار بین‌المللی صعودی دانست و تأکید کرد که تقویت و تضعیف این روند

و گستردگی عملکرد خواروبارفروشان باعث می‌شود تا به سادگی این واحدها بتوانند خود را از تعهدات قانونی مرتبط خلاص کنند. نظارت دقیقی هم از سوی این اتحادیه وجود ندارد که در نتیجه تبعات این مشکل دوچندان می‌شود.

معاون نظارت بر بهداشت عمومی و مواد غذایی اداره کل دام پزشکی استان این را هم گفت که از نظر قانونی تا زمانی که فرآورده خام باشد، مثلاً شیر خام، زیرمجموعه اداره کل دام پزشکی است اما از زمانی که فرآوری می‌شود، سازمان غذا و دارو مسئولیت خواهد داشت. وی افزود: اینجاست که بازرس این سازمان به کارگاه مراجعه می‌کند و بی‌آنکه کاری به محصول یا فرایند استحصال داشته باشد، بنابر ضوابط نظارتی، فقط مؤلفه‌های بهداشت محیط را بررسی می‌کند. به گفته فتایی، یکی از بزرگ‌ترین مضلات شرایط موجود در این حوزه به فرهنگ مصرف بازمی‌گردد، یعنی آنجا که مردم با وجود اطلاع‌رسانی درباره تأیید نشدن کیفیت لبنیات سنتی، هنوز هم بر خرید این محصولات پافشاری می‌کنند.

وی بیان کرد: البته این را بگویم که بسیاری از مدیران دستگاه‌های مسئول، این نگرانی را هم در پشت پرده دارند که اگر این بازار به سروسامان برسد و کارگاه‌های تولید لبنیات سنتی تعطیل شوند، انحصار بازار به دست چند کارخانه لبنیات بیفتد و این انحصار، بلایی مشابه بازار خودرو را بر سر بازار لبنیات بیاورد.

به انتخابات آمریکا بستگی دارد. فلاحیان بیان کرد: تا واسطه آبان ماه که نتایج کاملاً مشخص شود، یک فضای ابهام وجود دارد، اما بعد از انتخابات بهتر می‌توان درباره آن نظر داد. فلاحیان همچنین بیان کرد: در صورتی که کاملاً هریس پیروز انتخابات شود، سیاست‌های اقتصادی دموکرات‌ها ادامه پیدا می‌کند. بر همین اساس، احتمالاً همچنان شاهد کاهش نرخ بهره باشیم و نرخ جهانی دلار رشد بیشتری را تجربه می‌کند.

میزان تغییرات روزانه		میزان تغییرات روزانه	
سکه جدید	۵۳۰۸۰۰۰۰۰۰	۱/۱ -%	نیم سکه
سکه قدیم	۴۹۰۵۰۰۰۰۰۰	بدون تغییر	ربع سکه
طلای ۱۸ عیار	۳۰۷۱۳۰۰۰۰	بدون تغییر	سکه گرمی
۱/۵ +%	۸۰۸۰۰۰۰۰۰	۵/۵ -%	۱/۵ +%

اجرای هم‌زمان فرایند سنجش کیفیت محصولات صنایع

با اجرای تفاهم‌نامه همکاری سه نهاد کنترل کیفیت، فرایند نمونه‌برداری از صنایع استان تا پایان سال به‌طور تجمیعی انجام می‌شود

کاهش ۳۶ درصدی محصولات مردودی

مدیرکل استاندارد خراسان رضوی افزود: هشتاد نمونه نهایی از آن، پیش از ورود به بازار و بلافاصله هنگام بسته‌بندی به سید نوزین راه پیدا کند و هر نهاد براساس استانداردهای کیفی خود به بررسی سید محصول بپردازد. به گفته‌وی، اگرچه آغاز اجرای تفاهم‌نامه تجمیع نمونه‌برداری هاطبق زمان‌بندی رسمی از ابتدای تیرماه است اما از آنجا که ۲۹۰ هزار واحد صنفی موجود در استان از کارخانجات تولید لوازم پدکی می‌شوند، مدتی طول می‌کشد تا این روند برای همه صنایع زمینه اجرایی پیدا کند. در این حوزه، باور ما این است که تا انتهای امسال همه واحدها بتوانند از منافع اجرای این تفاهم‌نامه بهره‌مند شوند.

تاکنون در جریان ۶ هزار و ۷۰۰ بازدید کیفی بیش از ۵ هزار و ۵۷۲ مورد نمونه‌برداری از صنایع مختلف از جمله تولیدکنندگان محصولات غذایی انجام شده و همین نظارت مستمر، شمار محصولات مردودی را از ۵۴ درصد در ابتدای سال به کمتر از ۱۸ درصد در شرایط فعلی رسانده است.

آزمایشگاه استاندارد، ملاک اعلام نظر نهایی

به موازات تعدد نمونه‌برداری توسط نهادهای کنترل کیفیت، صاحبان صنایع غذایی استان از بی‌اعتمادی اداره کل استاندارد به آزمایشگاه‌های مستقر و مدیران کنترل کیفیت در هر واحد نیز گلایه داشتند. سجادی در پاسخ به سؤال شهرآرا در این باره گفت: قانون در این موضوع به روشنی تکلیف را مشخص کرده و تأکید دارد که نه فقط اداره کل استاندارد، بلکه همه نهادهای کنترل کیفیت باید وظیفه خود را در آزمایشگاه‌های تخصصی اداره و مستقل از آزمایشگاه‌های مستقر در واحد دنبال کنند. بحث بی‌اعتمادی نیست، موضوع اصلی تکلیف قانونی است.

وی ادامه داد: مدیران کنترل کیفی در کارخانجات از آنجا که از نظر پرسنی، نیروی واحد محسوب می‌شوند، ممکن است با ارائه اطلاعات نادرست، روند سنجش کیفیت توسط ناظر استاندارد را دچار انحراف کنند و به همین دلیل در ماده سوم قانون جامع استاندارد مقرر کرده تا آزمایشگاه‌های مستقر مسئولیت کنترل کیفیت محصول برای واحدها را برعهده داشته باشند و ادارات کل استاندارد در هر استان برای اعلام نظر خود به جمع‌بندی پرسند.

سجادی این را هم گفت که از ابتدای امسال

روى خط اقتصاد

آزادسازی ۲هکتار زمین کشاورزی در مشهد

شهرآرا نیوز: رئیس امور اراضی جهاد کشاورزی شهرستان مشهد گفت: بیش از دو هکتار از اراضی کشاورزی روستای قاسم‌آباد بزرگ در بخش احمدآباد شهرستان مشهد، آزادسازی شد. داوود کاهانی افزود: در این عملیات، قلع‌وقمع یانزده قطعه دیوارکشی غیرمجاز در سطح ۱.۵ هکتار و هشت قطعه بی‌کسی در سطح ۸ هزار مترمربع و در پهنه نوزده هکتاری انجام شد.

حذف یارانه پردرآمدها

فارس: وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی گفت: آیین‌نامه حذف افراد پردرآمد از یارانه هفته آینده ابلاغ می‌شود. احمد میدری افزود: برای حذف افراد پردرآمد از یارانه‌های نقدی، یک آیین‌نامه در هفته قبل در دولت مطرح و بررسی شد و به تصویب رسید که هفته آینده ابلاغ می‌شود. وی در پاسخ به اینکه آیا در لایحه بودجه سال آینده مطلبی برای حذف افراد پردرآمد از یارانه‌ها و پرداخت یارانه بیشتر به نیازمندان، دیده شده است، گفت: خیر چیزی در لایحه بودجه نیامده است.

هدررفت ۳۷ درصد مصرف گاز در کشور

هم‌میهن: از ۱۴۰ میلیارد دلار انرژی مصرف‌شده در داخل کشور، حدود ۵۲ میلیارد دلار آن هدررفت انرژی صورت گرفته است؛ یعنی ۳۷ درصد کل مصرف داخلی. بعد از تولید و بدون دخالت مردم به‌عنوان مصرف‌کننده، هدر می‌رود. ما در ایران به اندازه کل مصرف قاره اروپا گاز تولید می‌کنیم و به اندازه مصرف ترکیه گاز هدر می‌دهیم.

آغاز برداشت زعفران

ایرنا: کارشناس مسئول زعفران سازمان جهاد کشاورزی خراسان رضوی گفت: برداشت محصول زعفران (طلای سرخ) در شهرهای سردسیر این استان آغاز شده است. رامین اسمی افزود: بر این اساس، برداشت زعفران در شهرستان‌هایی مانند تربت حیدریه، روه، قریمان، قوچان، نیشابور و فیروزه خراسان رضوی کلید خورده است و به‌تدریج در سایر شهرستان‌های استان نیز برداشت این محصول آغاز خواهد شد. به گفته وی امسال سطح زیر کشت زعفران در خراسان رضوی ۹۶ هزار هکتار است که ۹۲ هزار هکتار آن بارور و ۴ هزار هکتار مزارع جوان است که به‌تازگی زیر کشت زعفران رفته‌اند. ۱۵۱ تن محصول زعفران در این استان برداشت شد که این رقم نسبت به سال قبل از آن به نصف رسیده بود. در شرایط عادی بین ۳۰۰ تا ۳۳۰ تن برداشت محصول زعفران در استان انجام می‌شود.

کتاب «کسب‌وکارتان را به پرواز درآورید» با زیرعنوان «برنامه‌ای شش‌مرحله‌ای برای به اوج رساندن کارتان» نوشته دانیل میلر، کتاب راهنمای جامعی برای کمک به کارآفرینان و کسب‌وکارهای کوچک در مسیر گسترش کسب‌وکارشان است.

میلر با تکیه بر تجربیات و دانش خود، یک طرح شش‌مرحله‌ای را با هدف تبدیل کسب‌وکارهای کوچک به شرکت‌های پربروقی ارائه می‌دهد. او کتابش را با توضیح چالش‌های رایجی که صاحبان کسب‌وکارهای کوچک با آن‌ها روبه‌رو هستند، مانند انکای شدید به بنیان‌گذار، نقش‌های شغلی نامشخص، فقدان استراتژی متمرکز و مدیریت ضعیف پول نقد، آغاز می‌کند. میلر تأکید می‌کند که اگر به‌درستی به این مسائل رسیدگی نشود، می‌تواند منجر به رکود شود. هدف او از نوشتار کتاب، ارائه یک طرح ساختاریافته برای غلبه بر این موانع و دستیابی به رشد پایدار است. طرح شش‌مرحله‌ای میلر هسته اصلی کتاب است. اولین قدم، رهبری است. نویسنده تیم رهبری را به کابین خلبان هواپیما تشبیه می‌کند که مسئول هدایت کسب‌وکار به سمت اهدافش است.

مرحله دوم، بازاریابی، به یکی از موتورهای هواپیما تشبیه می‌شود که برای ایجاد آگاهی و ایجاد علاقه به محصولات یا خدمات کسب‌وکار ضروری است. مرحله سوم، فروش، موتور دوم، با تبدیل جامعه به مشتریان، کسب‌وکار را به جلوی می‌برد. میلر تکنیک‌هایی را برای بهبود فرایندهای فروش و ایجاد یک تیم فروش با انگیزه ارائه می‌دهد. مرحله چهارم، محصولات، همچون بال‌های هواپیماست که باعث بالا رفتن و رشد یک کسب‌وکار می‌شود. میلر اهمیت ارائه محصول‌هایی که نیازهای بازار را برآورده می‌کند، مورد بحث قرار می‌دهد. مرحله پنجم، عملکرد، بدنه هواپیماست که برای اطمینان از عملکرد روان باید به‌طور مؤثر، مانند کاهش هزینه‌های اضافی، مدیریت شود. مرحله ششم و آخر، نقدینگی است که برای حفظ رشد یک کسب‌وکار حیاتی است. میلر بر نیاز به مدیریت مالی مؤثر و برنامه‌ریزی برای جلوگیری از مشکلات مالی تأکید می‌کند.

